

DARBUOTOJŲ MOKYMOSI GAISRINĖS SAUGOS KLAUSIMAIS PADALOMOJI MEDŽIAGA

TURINYS

SĄVOKOS 3
ĮMONIŲ, ĮSTAIGŲ BEI ORGANIZACIJŲ TEISĖS IR PAREIGOS 4
PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS SRITYJE 4
PAGRINDINĖS GAISRŲ PRIEŽASTYS 2022 M. 7
PAGRINDINIAI GAISRŲ PREVENCIJOS REIKALAVIMAI 8
PAGRINDINIAI ŽMONIŲ EVAKAVIMO PLANO REIKALAVIMAI 10
EVAKUACIJOS KRYPTIES (SAUGIŲ SĄLYGŲ) ŽENKLAI 11
GAISRINĖS ĮRANGOS ŽENKLAI 13
INFORMACIJOS ŽENKLAI 15
DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI 15
ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI 16
PATALPŲ KATEGORIJOS PAGAL SPROGIMO IR GAISRO PAVOJŲ 17
GAISRINĖ ĮRANGA. PIRMINĖS GESINIMO PRIEMONĖS 18
DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI 20
KAIP NAUDOTIS GESINTUVU? 21
PAGALBOS TELEFONAS 22

SĄVOKOS

Draudžiamieji ženklai – ženklai, draudžiantys elgtis taip, kad kiltų pavojus arba jis būtų sukeltas.

Gaisras – nekontroliuojamas, vykstantis ne tam skirtoje vietoje degimas, keliantis pavojų žmogui, turtui ar aplinkai.

Gaisravietė – vieta, kurioje kyla gaisras, ir teritorijos, patenkančios į gaisro veiksnių zoną. Gaisravietės ribas nustato gaisro gesinimo vadovas.

Gaisro atžvilgiu pavojingas objektas – objektas, kuriame nuolat arba laikinai gaminamos, perdirbamos, laikomos, perkraunamos, naudojamos, sandėliuojamos arba neutralizuojamos pavojingos medžiagos, jų atliekos ar komponentai, taip pat objektas, kuriame vienu metu būna daug žmonių ir kuriame kilęs gaisras sukelia staigų bei didelį pavojų žmonių, dirbančių arba esančių jame, ar aplinkinių gyvybei bei sveikatai, turtui, aplinkai arba žmonių žūtį, sužalojimą ar turtinius nuostolius.

Gaisrų gesinimas – aktyvūs veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti žmones, turtą bei užgesinti gaisrą.

Gaisrinės įrangos ženklai – ženklai, nurodantys gaisro gesinimo įrenginių bei priemonių įrengimo ar išdėstymo vietas.

Gaisrų prevencija – teisinių, techninių ir organizacinių priemonių, užkertančių kelią gaisrams kilti ir plisti bei mažinančių jų galimus padarinius, visuma.

Gaisrinės saugos ženklai – vaizdiniai ženklai (toliau – ženklai), teikiantys informaciją arba nurodymus vaizdiniu ženklu, spalva apie konkretų objektą, veiklą, situaciją, gaisrinės saugos reikalavimus.

Grafinis simbolis arba piktograma – ant ženklo pavaizduota iliustracija, kuri apibūdina situaciją arba nustato tam tikrą elgesį.

Evakuacijos krypties (saugių sąlygų) ženklai – ženklai, nurodantys saugios žmonių evakuacijos gaisro arba jo kilimo pavojaus atveju kryptį.

Informacijos ženklai – ženklai, teikiantys vaizdinę informaciją apie tam tikrus objektui nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

Įspėjamieji ženklai – ženklai, kurie įspėja apie riziką arba pavojų.

Jungtinis ženklas – ženklas, ant kurio pavaizduotos dvi ar daugiau piktogramos.

Objektas – nekilnojamieji ir kilnojamieji daiktai, kuriems yra nustatyti priešgaisrinės saugos reikalavimai.

Objekto atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams deklaravimas – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) nustatyta tvarka atliekamas veiksmas, kuriuo įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas pareiškia, kad objektas atitinka priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktus.

Priešgaisrinė sauga – veikla, kuria įgyvendinama gaisrų prevencija ir jų gesinimas, žmonių ir turto gelbėjimas gaisro metu.

Priešgaisrinis režimas – konkrečiam objektui teisės aktais nustatytų priešgaisrinės saugos reikalavimų, būtinų jį saugiai eksploatuoti, visuma.

Saugos spalva – spalva, kuriai suteikiama atitinkama saugos reikšmė;

Sudėtinis ženklas – ženklas, kurį sudaro du ar daugiau įvairios paskirties gaisrinės saugos ženklų, išdėstytų ant to paties laikiklio.

Šviesinis ženklas – ženklas, kurio šviesą skleidžiantis įtaisas, pagamintas iš permatomos arba šviesą praleidžiančios medžiagos ir apšviestas iš vidaus arba užpakalinės sienelės ir atrodo kaip šviečiantis paviršius.

Vaizdinis ženklas – ženklas, kuris geometrinės formos, spalvos ir piešinio arba piktogramos deriniu teikia tam tikrą informaciją ir kuris įrengiamas matomoje vietoje, pakankamai gerai apšviestas.

Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos.

Valstybinė priešgaisrinė priežiūra – valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų vykdoma speciali valstybinė priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, kaip Lietuvos Respublikos teritorijoje laikomasi teisės aktų reikalavimų, užtikrinančių gaisrų prevenciją, bei siekiama užkirsti kelią šių reikalavimų pažeidimams.

Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas – valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos statutinis valstybės tarnautojas, įgaliotas atlikti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą.

ĮMONIŲ, ĮSTAIGŲ BEI ORGANIZACIJŲ TEISĖS IR PAREIGOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS SRITYJE

1 Lietuvos Respublikoje veikiančios įmonės, įstaigos ir organizacijos turi teisę:

1.1. teisės aktų nustatyta tvarka steigti, pertvarkyti, reorganizuoti ir likviduoti iš savo arba

joms skirtų lėšų išlaikomus padalinius, skirtus gaisrams gesinti bei pirminiams žmonių ir turto gelbėjimo darbams gaisrų metu atlikti;

1.2. į gaisro metu padarytos žalos atlyginimą Civilinio kodekso ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2 Lietuvos Respublikoje veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai turi teisę:

2.1. teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms pasiūlymus dėl priešgaisrinės saugos užtikrinimo;

2.2. netrukdant kompetentingų institucijų atliekamam tyrimui, tirti objekte kilusių gaisrų priežastis ir sąlygas;

2.3. nustatyti ekonomines ir socialines priemones, kurios skatintų užtikrinti priešgaisrinę saugą objekte;

2.4. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją priešgaisrinės saugos klausimais.

3 Lietuvos Respublikoje veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai privalo:

3.1. užtikrinti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų vykdymą objekte ir nustatyti priešgaisrinį režimą jame;

3.2. vykdyti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų teisėtus nurodymus;

3.3. įstatymų nustatytais atvejais leisti Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnams apžiūrėti ir patikrinti jų vadovaujamos įmonės, įstaigos, organizacijos gamybines, ūkines, kitas patalpas, statinius bei teritoriją;

1) įstatymų nustatytais atvejais leisti Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnams apžiūrėti ir patikrinti jų vadovaujamos įmonės, įstaigos, organizacijos gamybines, ūkines, kitas patalpas, statinius bei teritoriją;

2) nedelsdami šalinti nustatytus priešgaisrinės saugos pažeidimus, apie juos informuoti įmonės, įstaigos, organizacijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus;

3) nutraukti atliekamus darbus, jeigu jie gali sukelti gaisrą ar sprogimą;

4) organizuoti įmonės, įstaigos, organizacijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų instruktavimą, mokymą ir atestavimą priešgaisrinės saugos klausimais, pagal kompetenciją rengti ir tvirtinti priešgaisrinės saugos instrukcijas;

5) aprūpinti objektą reikiamomis gaisro gesinimo priemonėmis;

6) užtikrinti, kad objekte įrengti gaisrinės technikos, automatikos įrenginiai, gaisrų gesinimo priemonės būtų techniškai tvarkingi ir veiktų;

7) teisės aktų nustatytais atvejais atlikti objekto pavojaus ir rizikos analizę;

8) parengti valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planus ir jiems išmokti rengti pratybas objekte;

9) teikti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą vykdantiems pareigūnams informaciją, reikalingą gaisrų prevencijos priemonėms objekte nustatyti;

10) kilus gaisrui objekte, kol atvyks priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, imtis priemonių jį gesinti, vadovauti gaisro gesinimui, žmonių ir turto evakavimui, o atvykus valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pajėgoms vykdyti gaisro gesinimo vadovo nurodymus;

11) prireikus skirti valstybės tarnautojus ir darbuotojus gaisrui objekte gesinti ir materialinėms vertybėms evakuoti;

12) leisti naudotis gaisrui gesinti ar gaisro gesinimui organizuoti įmonei, įstaigai, organizacijai priklausančiais arba įmonės, įstaigos, organizacijos teritorijoje esančiais vandens telkiniais, vandens tiekimo sistemomis, gamtiniais ištekliais (smėliu, žvyru ir kt.), gaisro gesinimo, transporto, ryšio priemonėmis bei kitais gaisro gesinimui ar jo organizavimui būtinais daiktais, neatsižvelgiant į gaisro kilimo vietą;

13) nesudaryti savo veiksmais ar neveikimu sąlygų gaisrui kilti ir išsiplėsti;

14) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento nustatyta tvarka deklaruoti objekto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams.

4. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose už objekto priešgaisrinę būklę yra atsakingi jų vadovai. Atlikdamas šią pareigą, vadovas privalo imtis būtinų objekto ir jame esančių arba galinčių būti žmonių apsaugos nuo gaisro priemonių. Įmonės, įstaigos ir organizacijos vadovas gali savo vadovaujamos įmonės, įstaigos ar organizacijos darbuotojui pavesti kontroliuoti objekto priešgaisrinę būklę ir imtis priemonių priešgaisrinės saugos reikalavimams vykdyti.

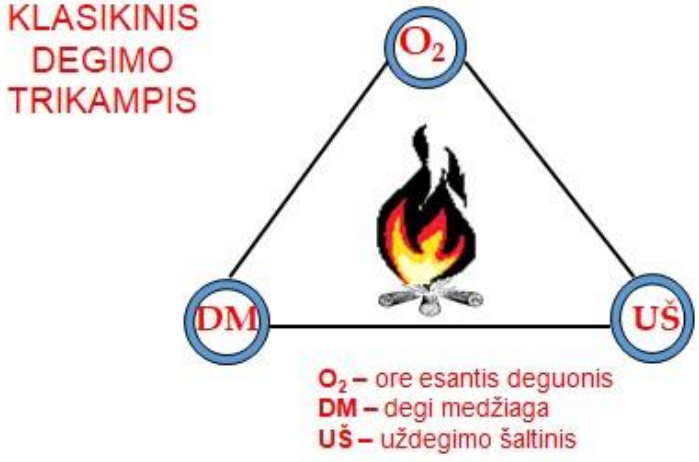
5. Priešgaisrinės saugos mokymo programą turi išklausyti įmonės, įstaigos, organizacijos, kurios atitinka vidaus reikalų ministro patvirtintus kriterijus, vadovas arba tokios įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojas, kuriam jos vadovas paveda kontroliuoti objekto priešgaisrinę būklę ir imtis priemonių priešgaisrinės saugos reikalavimams vykdyti.

6. Priemonės priešgaisrinei saugai užtikrinti visų rūšių įmonėse, įstaigose, organizacijose finansuojamos iš jų arba joms skirtų lėšų.

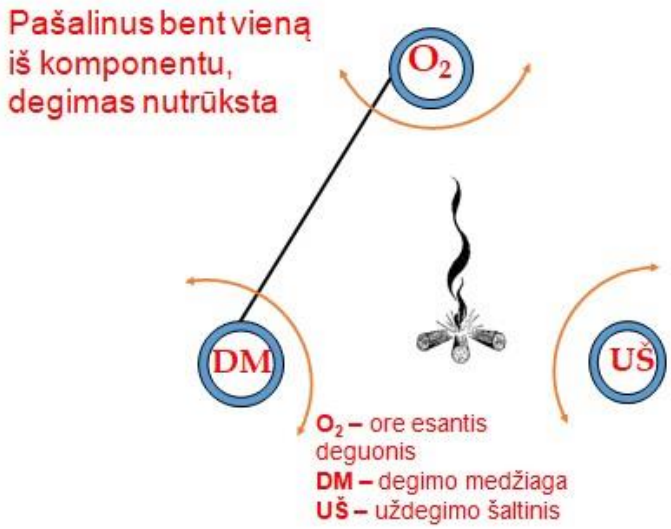
PAGRINDINĖS GAISRŲ PRIEŽASTYS 2022 M.

- pašalinis ugnies šaltinis (22,8 proc.);
- neatsargus žmonių elgesys su ugnimi (16,0 proc.);
- krosnių, židinių bei dūmtraukių įrengimo ir jų eksploatavimo reikalavimų pažeidimai bei gedimai (12,5 proc.);
- žolės, ražienų, augalininkystės atliekų deginimas (8,1 proc.);
- elektros įrenginių, prietaisų, elektros instaliacijos gedimai (7,6 proc.);
- transporto priemonių elektros instaliacijos gedimai (4,9 proc.);
- neatsargus rūkymas (1,7 proc.);
- savaiminis medžiagų užsidegimas (1,5 proc.);
- įregistruota 136 padegimų (2,0 proc.);

DEGIMO TEORIJA

8. Pagrindiniai degimo komponentai yra degioji medžiaga, deguonis ir uždegimo šaltinis. Degimo nutraukimas įvyksta pašalinus bent vieną iš komponentų.

PAGRINDINIAI GAISRŲ PREVENCIJOS REIKALAVIMAI

9. Siekiant užtikrinti gaisrų prevenciją, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms nustatomi šie pagrindiniai reikalavimai:

9.1. teritorijos priežiūrai:

9.1.1. įmonių, įstaigų, organizacijų teritorija turi būti išvalyta, nušienauta, gamybos, augalinės atliekos, šiukšlės laikomos tam skirtose vietose;

9.1.2. privažiavimo keliai ir priėjimai prie statinių, gaisrinių kopėčių, gaisrinio inventoriaus, gaisrinių hidrantų ir vandens telkinių turi būti laisvi. Tarpai tarp statinių (minimalūs priešgaisriniai atstumai), nustatyti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose, turi būti laisvi ir neužkrauti;

9.1.3. įmonės, įstaigos ir organizacijos teritorijoje turi būti pažymėtos žmonių susirinkimo vietos jiems evakuojantis iš pastatų gaisro kilimo pavojaus atveju;

9.1.4. draudžiama degias medžiagas sandėliuoti ant rampų ar prie įmonės, įstaigos ar organizacijos pastatų arčiau kaip 2 m;

9.1.5. šiukšlių ir atliekų konteinerius leidžiama statyti ne arčiau kaip 2 m nuo pastatų;

9.1.6. kietu kuru kūrenamas šašlykines, kepsnines, rūkyklas, buitines krosneles, lauko židinius, ugniakurus naudoti leidžiama ne arčiau kaip 6 m nuo pastatų.

9.2. statiniams, atskiriems pastatams ir patalpoms:

9.2.1. priešgaisrinės durys, vartai, liukai turi būti techniškai tvarkingi, jų sandarumo tarpikliai nepažeisti, o savaiminio užsidarymo mechanizmai – techniškai tvarkingi ir veikiantys;

9.2.2. koridoriuose, laiptinėse ir ant virš evakuacijos keliuose esančių durų turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai, kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško;

9.2.3. evakuacijos keliai, išėjimai, avariniai išėjimai turi būti laisvi, parengti žmonėms evakuoti bet kuriuo paros metu. Siekiant nestabdyti žmonių evakavimo, draudžiama rakinti aukštų holų, bendrojo naudojimo koridorių ir evakuacinių laiptinių, avarinių išėjimų duris, liukus, išskyrus:

9.2.3.1. turinčias stacionarius atidarymo iš vidaus įrenginius;

9.2.3.2. automatiškai atrakinamas suveikus gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemai;

9.2.3.3.atrakinamas iš vidaus raktu, laikomu šalia durų įrengtoje dėžutėje su į vidų įspaudžiamu stiklu.

9.2.4. kilus gaisrui, naudoti liftus, eskalatorius ir keltuvus žmonėms evakuoti draudžiama;

9.2.5. evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta;

9.2.6. rūkyti galima tik tam tikslui skirtose specialiais ženklais pažymėtose vietose, kuriose yra nedegus indas nuorūkoms.

9.2.7. po laiptais, techninėse nišose draudžiama laikyti degias medžiagas ir preparatus;

9.2.8. vietose, kuriose gali susidaryti ypač degių, labai degių ir degių medžiagų ir preparatų (garų, degių dujų, aerozolių, dulkių), reikia naudoti kibirkščiavimo nesukeliančią avalynę, įrankius ir statinio elektros krūvio nekaupiančius drabužius.

9.3. elektros įrenginiams:

9.3.1. visi elektros įrenginiai turi būti apsaugoti nuo trumpojo laidų jungimo ir kitų avarinių režimų, galinčių sukelti gaisrą;

9.3.2. priėjimo prie elektros skydinių ir skirstomųjų spintų vietos turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas;

9.3.3. atstumas nuo elektros šviestuvų iki degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m;

9.3.4. draudžiama naudoti netvarkingus kištukinius lizdus, kištukus, paskirstymo dėžutes, jungiklius ir kitus elektros aparatus;

9.3.5. draudžiama elektros lempas, šviesos sklaidytuvus, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

9.3.6. į elektros tinklą jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;

9.3.7. draudžiama naudoti elektros prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros, išskyrus automatiškai valdomus elektros prietaisus;

9.3.8. draudžiama naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu dielektrinių savybių netekusia izoliacine medžiaga;

9.3.9. atvirosios elektros instaliacijos laidai ir kabeliai tose vietose, kuriose galima juos mechaniškai pažeisti, turi būti papildomai apsaugoti (šarvais, plieniniais vamzdžiais, kampuočiu, lovine sija ir pan.);

9.3.10. transformatorinės pastotės ir elektros skydinės turi būti švarios, jose draudžiama laikyti kitus įrenginius ar medžiagas;

9.4. šildymui ir vėdinimui:

9.4.1. visi šildymo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią – patikrinti;

9.4.2. šildymo įrenginiai, dūmtraukiai turi būti techniškai sutvarkyti. Palėpėse ir kitose gaisro atžvilgiu pavojingose patalpose mūriniai dūmtraukiai ir mūrinės sienos su dūmų kanalais turi būti išbaltinti;

9.4.3. iš dūmtraukių, dūmtakių ir krosnių kiekvienais metais prieš eksploatavimo pradžią išvalyti suodžius ir eksploatavimo metu juos valyti ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius;

9.4.4. vėdinimo įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus;

9.4.5. vėdinimo kamerose draudžiama laikyti įrenginius ir bet kokias medžiagas. Jos turi būti užrakintos;

9.4.6. eksploatuojant vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemas, draudžiama išmontuoti ugnį sulaikančius įrenginius arba atskirus jų elementus;

9.5. medžiagų sandėliavimui:

9.5.1. ant išorinės sandėlio durų (vartų) pusės – turi būti ženklai, apibūdinantys laikomų medžiagų ir prekių sprogumą ir gaisringumą;

9.5.2. sandėliuose draudžiama užkrauti langus, duris ir vartus;

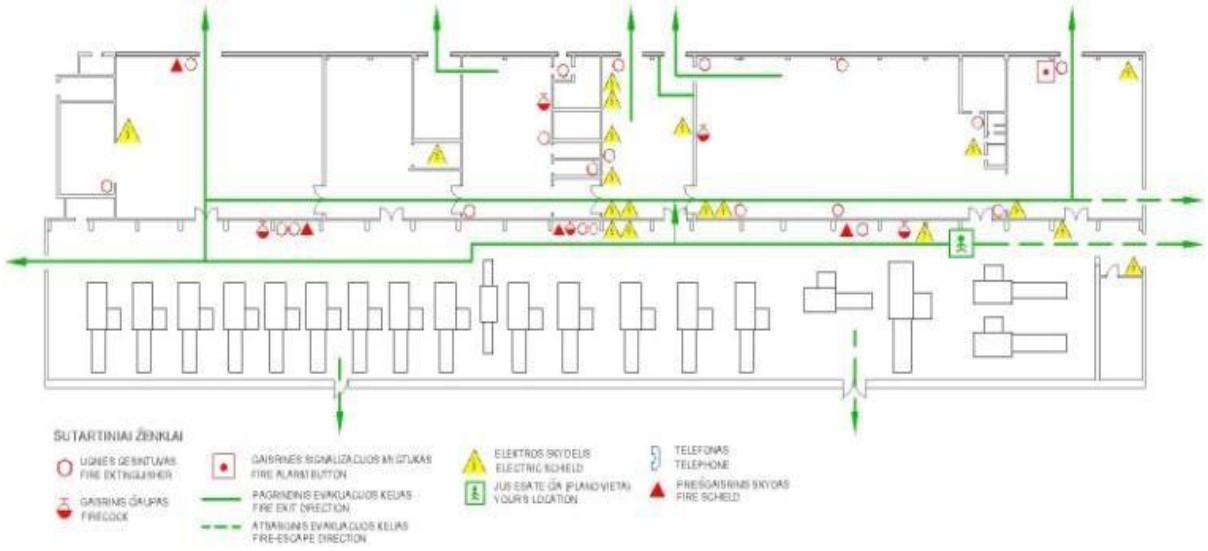
9.5.3. draudžiama sandėliuose rūkyti ir naudoti atvirą ugnį;

9.5.4. degių ir nedegių medžiagų, kurios laikomos degiose pakuotėse, sandėliuose draudžiama naudoti elektros šildytuvus su atvirais kaitinimo elementais, virykles ir kitus buitinius elektros prietaisus.

PAGRINDINIAI ŽMONIŲ EVAKAVIMO PLANO REIKALAVIMAI

10. Žmonių evakavimo planas turi būti pakabintas kiekvieno pastato visuose aukštuose (išskyrus gyvenamuosius namus), gerai matomoje vietoje, prie kiekvieno įėjimo ir (ar) išėjimo, kai pastatuose nuolat ar laikinai būna daugiau kaip 100 žmonių, taip pat, neatsižvelgiant į žmonių skaičių, mokslo paskirties pastatuose: vaikų darželiuose, lopšeliuose, bendrojo lavinimo, profesinėse ir aukštosiose mokyklose; gydymo paskirties pastatuose: ligoninėse, sanatorijose, slaugos namuose; viešbučių bei poilsio paskirties pastatuose. Žmonių evakavimo planas, jo simboliai ir tekstas turi būti matomi iš ne mažesnio kaip 1 m atstumo.

Žmonių evakavimo plano pavyzdys

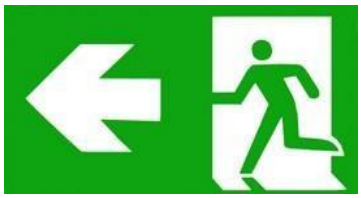

11. Žmonių evakavimo plane naudojami sekantys sutartiniai ženklai:

Ženklas plane	Reikšmė
	gesintuvas
	gaisrinis čiaupas
	dūmų šalinimo įrenginio rankinio paleidimo jungiklis
	elektros skydelis
	telefonas
	gaisro signalizacijos jungiklis
	gaisrinio siurblio (elektrifikuotos sklendės) jungiklis
	pagrindinis evakuacijos kelias
	atsarginis evakuacijos kelias
	jūs esate čia (plano vieta)

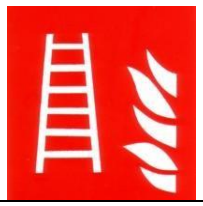
EVAKUACIJOS KRYPTIES (SAUGIŲ SĄLYGŲ) ŽENKLAI

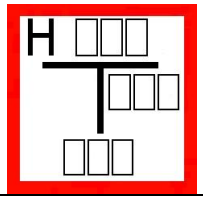
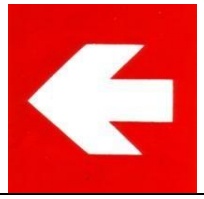
Eil. Nr.	Ženklas	Forma ir spalva	Pavadinimas	Naudojimas
1.1		Kvadratas žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas į kairę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose
1.2		Kvadratas žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas į dešinę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose
1.3		Kvadratas žalia ir balta	Krypties rodyklė (pasukimas kas 90^0)	Evakuacijos keliuose

1.4		Kvadratas žalia ir balta	Krypties 45^0 rodyklė (pasukimas kas 90^0)	Evakuacijos keliuose
1.5		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas į kairę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose, evakuacijos keliuose
1.6		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas lipant laiptais aukštyn į kairę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose prieš laiptines
1.7		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas lipant laiptais žemyn į kairę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose prieš laiptines
Eil. Nr.	**Ženklas**	**Forma ir spalva**	**Pavadinimas**	**Naudojimas**
1.8		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas į dešinę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose, evakuacijos keliuose
1.9		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas lipant laiptais aukštyn į dešinę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose prieš laiptines
1.10		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas lipant laiptais žemyn į dešinę	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose prieš laiptines

1.11		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas tiesiai	Virš durų evakuaciniuose išėjimuose, evakuacijos keliuose
1.12		Stačiakampis žalia ir balta	Evakuacinis išėjimas tiesiai	Virš (ant) durų evakuaciniuose išėjimuose
1.13		Kvadratas žalia ir balta	Susirinkimo vieta	Susirinkimo vietoje arba virš durų į susirinkimo vietą

GAISRINĖS ĮRANGOS ŽENKLAI

Eil. Nr.	Ženklas	Forma ir spalva	Pavadinimas	Naudojimas
2.1		Kvadratas Raudona ir balta	Gesintuvas	Gesintuvų išdėstymo vietose
2.2		Kvadratas Raudona ir balta	Gaisrinės žarnos ritinys	Gaisrinių čiaupų įrengimo vietose
2.3		Kvadratas Raudona ir balta	Gaisrinės kopėčios	Gaisrinių kopėčių įrengimo vietose

2.4		Kvadratas Raudona ir balta	Gaisro gesinimo įrangos rinkinys	Priešgaisrinių skydų, stendų, spintų įrengimo vietose
2.5		Kvadratas Raudona ir balta	Gaisro aliarmo skelbimo vieta	Rankinių gaisrinių signalizatorių įrengimo vietose
2.6		Kvadratas Raudona ir balta	Gaisro avarinis telefonas	Vietose, iš kur galima pranešti ugniagesiams apie gaisrą
2.7	 	Stačiakampis Raudona ir balta arba Stačiakampis Raudona, balta ir juoda	Gaisrinis hidrantas	Gaisrinių hidrantų įrengimo vietoms nurodyti
Eil. Nr.	**Ženklas**	**Forma ir spalva**	**Pavadinimas**	**Naudojimas**
2.8		Kvadratas Raudona ir balta	Krypties rodyklė (pasukimas kas 90^0)	Gaisrinės įrangos įrengimo ar išdėstymo vietoms nurodyti

INFORMACIJOS ŽENKLAI

Eil. Nr.	Ženklas	Forma ir spalva	Pavadinimas	Naudojimas
3.1		Kvadratas Mėlyna ir balta	Pastato ar patalpos kategorija pagal sprogimo ir gaisro pavojų	Prie įėjimo į pastatą ar patalpą
3.2		Kvadratas Mėlyna ir balta	Rūkymo vieta	Rūkymui įrengtose vietose
3.3		Kvadratas Mėlyna ir balta	Vandens šaltinis	Prie vandens šaltinių, įrengtų arba pritaikytų gaisrams gesinti

DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI

Eil. Nr.	Ženklas	Forma ir spalva	Pavadinimas	Naudojimas
4.1		Skritulys Balta, raudona, juoda	Nerūkyti	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur panaudojus atvirą ugnį galimas sprogimo ar gaisro pavojus
4.2		Skritulys Balta, raudona, juoda	Draudžiama naudotis ugnimi, atvirais uždegimo šaltiniais ir rūkyti	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur panaudojus atvirą ugnį galimas sprogimo ar gaisro pavojus

4.3		Skritulys Balta, raudona, juoda	Draudžiama gesinti vandeniu	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur naudojamas ar laikomas medžiagas draudžiama gesinti vandeniu

ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI

Eil. Nr.	Ženklas	Forma ir spalva	Pavadinimas	Naudojimas
5.1		Lygiakraštis trikampis Geltona ir juoda	Įspėjimas. Sprogioji medžiaga	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur naudojamos ar laikomos sprogiosios medžiagos
5.2		Lygiakraštis trikampis Geltona ir juoda	Įspėjimas. Sprogi aplinka	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur susidarius tam tikroms sąlygoms atsiranda sprogimo pavojus
5.3		Lygiakraštis trikampis Geltona ir juoda	Įspėjimas. Liepsnioji	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur naudojamos ar laikomos liepsniosios medžiagos
5.4		Lygiakraštis trikampis Geltona ir juoda	Įspėjimas. Oksiduojančioji medžiaga	Prie įėjimo į teritoriją, pastatą ar patalpą, kur naudojamos ar laikomos oksiduojančiosios medžiagos

PATALPŲ KATEGORIJOS PAGAL SPROGIMO IR GAISRO PAVOJŲ

Patalpos kategorija		Medžiagų, esančių patalpoje ar naudojamų technologiniame procese, charakteristikos
A_{sg}		**Degios dujos, lengvai užsiliepsnojantys skysčiai**, kurių pliūpsnio temperatūra neviršija 28 °C, kai naudojama jų tiek, kad užsidegus sprogstančiam garų ar dujų ir oro mišiniui patalpoje susidaro didesnis kaip 5 kPa sprogimo momentinis slėgis.
B_{sg}		**Degios dulkės arba pluoštas, lengvai užsiliepsnojantys skysčiai**, kurių pliūpsnio temperatūra viršija 28 °C, degūs skysčiai, įkaitinti iki ir daugiau jų pliūpsnio temperatūros, degūs skysčiai, kurie avarijos atveju gali sudaryti sprogius aerozolius, kai naudojama jų tiek, kad užsidegus sprogstančiam dulkių ar garų ir oro mišiniui, patalpoje išsivysto didesnis kaip 5 kPa sprogimo momentinis slėgis.
C_g		**Degūs ir sunkiai degūs skysčiai, degios ir sunkiai degios kietos medžiagos** (taip pat dulkės ir pluoštas); medžiagos, kurios tik dega, sąveikaudamos su vandeniu, deguonimi ar viena su kita, jei patalpa nepriskiriama A_{sg} ir B_{sg}.
D_g		**Karštos, įkaitusios, išlydytos nedegios medžiagos;** medžiagos, kurias apdorojant išspinduliuojama šiluma, išskiriamos kibirkštys ar liepsna; degios dujos, skysčiai ir kietos medžiagos, kurios naudojamos kaip kuras arba sunaikinamos deginant.
E_g		**Nedegios medžiagos ir medžiagos šaltoje būklėje (šaldytuvuose).**

GAISRINĖ ĮRANGA. PIRMINĖS GESINIMO PRIEMONĖS

12. Statiniuose ir patalpose turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių.

13. Gesintuvai turi būti:

13.1. laikomi lengvai prieinamose ir matomose vietose, apsaugotose nuo tiesioginių saulės spindulių poveikio, ne arčiau kaip per 1 m nuo šildymo prietaisų;

13.2. kabinami ne aukščiau kaip per 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jų paimti;

13.3. statomi gaisrinių čiaupų spintelėse arba prie jų, gaisriniuose skyduose arba ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

13.4. laikomi taip, kad būtų matyti užrašai.

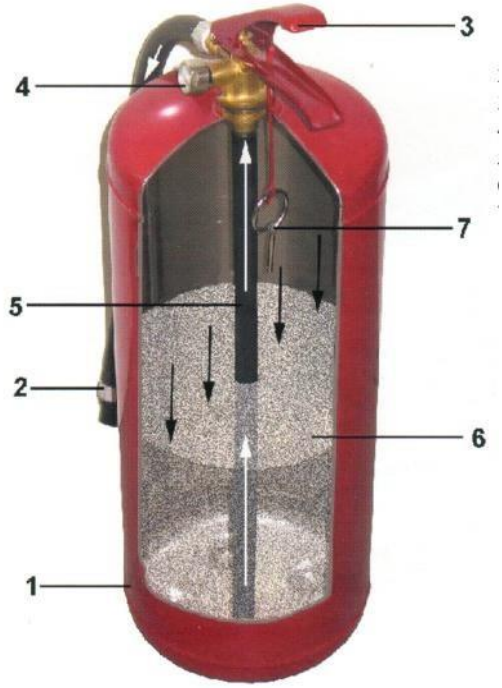
14. Gesintuvų paleidimo įtaisai turi būti užplombuoti.

15. Patalpose turi būti pakabinti užrašai (ženklai), nurodantys gesintuvų laikymo vietą. Tiek patalpoje, tiek lauke gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2–2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

16. Gesintuvai, esantys lauke arba nešildomoje patalpoje ir neskirti eksploatuoti esant žemai temperatūrai, šalčių metu turi būti pernešami į šildomas patalpas. Gesintuvų vietoje turi būti paliekamas gaisrinės saugos ženklas „Gesintuvas“ ir aiškiai nurodoma jų laikymo vieta.

Gesintuvo tipas	Vandens putų gesintuvas	Angliarūgštės gesintuvas	Miltelių gesintuvas
			
Gesinimo medžiaga	Vandens ir putokšlio mišinys	Dujos (CO_2)	Milteliai
Tinka gesinti nurodytų klasių gaisrams	AB	BC	ABCD
Tinkamumas elektros įrenginiams gesinti neatjungus įtampos	Netinka (yra tinkami naujos kartos gesintuvai)	Tinka (išlaikant saugų 1-1,5 m atstumą)	Tinka (išlaikant saugų 1-1,5 m atstumą)

Gesintuvo sandara

1 - metalinis korpusas,

2 - išpurškimo žarnelė,

3 - paleidimo rankenėlė,

4 - manometras (gali jo nebūti),

5 - sifoninis vamzdelis,

6 - gesinamoji medžiaga,

7 - apsauginis kaištis.

17. Miltelinių gesintuvų veikimo nuotolis ir trukmė:

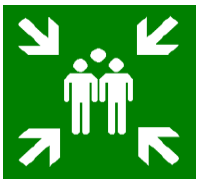
- 2 kg. Nuotolis 2---4 m, veikimo laikas 7 – 9 sek.
- 6 kg. Nuotolis 4---6 m, veikimo laikas 10 – 13 sek.
- 9 kg. Nuotolis 5---8 m, veikimo laikas 13 – 16 sek.

18. Darbuotojai turi mokėti naudotis gesintuvu.

DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KILUS GAISRUI

19. Evakuojantis iš patalpų svarbiausia:

- NEPANIKUOKITE
- SKUBĖKITE TIESIAI Į LAUKĄ
- NESINAUDOKITE LIFTAIS
- NESISLĖPKITE NUO UGNIES
- IŠEIDAMI UŽDARYKITE DURIS
- NEGRĮŽKITE Į DEGANTĮ PASTATĄ
- IŠĖJĘ LIKITE SUTARTOJE VIETOJE, PAŽYMĖTOJE ŽENKLU

20. Asmuo, pastebėjęs gaisrą, privalo:

20.1. nedelsiant pranešti apie gaisrą Valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai bendruoju pagalbos telefonu:

20.2. Skambinant pranešti:

- KUR - TIKSLI ĮVYKIO VIETA
- KAS - ĮVYKIO POBŪDIS
- KADA - LAIKAS
- SAVO PAVARDĘ

20.3. imtis priemonių gelbėti žmones ir organizuoti jų bei materialinių vertybių evakavimą;

20.4. gesinti gaisrą turimomis priemonėmis;

20.5. iškviesti į gaisravietę tiesioginį vadovą ar kitą vadovaujantį darbuotoją;

20.6. Vadovas, atvykęs į gaisro vietą, privalo:

20.6.1. įsitikinti ar iškviesta Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba;

20.6.2. vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui kol atvyks ugniagesiai;

20.6.3. skirti asmenį, gerai žinantį privažiavimo kelius ir vandens telkinius, pasitikti Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą;

20.6.4. esant reikalui, pavesti atsakingam asmeniui išjungti elektros įrenginius, vėdinimo sistemas;

20.6.5. organizuoti materialinių vertybių evakavimą iš gaisro zonos;

20.6.6. atvykus Valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai informuoti apie padėtį ir suteikti reikalingas žinias.

KAIP NAUDOTIS GESINTUVU?

1. Nutraukti plombą ir ištraukti apsauginį kaištį. 	2. Nukreipti žarnelę į ugnies židinį.
3. Spausti paleidimo rankeną. 	4. Gesinti judinant žarnelę iš vieno šono į kitą

BLOGAI

GERAI

Negesinti ugnies prieš vėją

Gesinti tik pavėjui

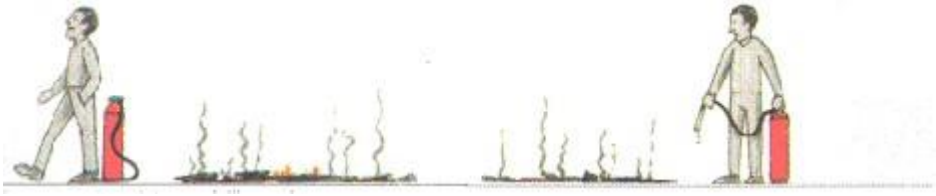
Degančio ploto negesinti iš viršaus

Gesinti tik iš apačios

Gesintuvus naudoti ne vieną po kito...

...tuo pat metu naudotis keliais

- **Nepalikti židinio vietos neįsitikinus, kad nebėra pavojaus.**
- **Atidžiai apžiūrėti vietą ir įsitikinti, kad nėra pavojaus užsidegti pakartotinai**

PAGALBOS TELEFONAS

Pranešti apie gaisrą ugniagesiams

Skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu	**112**

Greitoji medicinos pagalba

Skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu	**112**

Policijos iškvietimas

Skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu	**112**